

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 282. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679475680/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

MORALSKE TANKER

- annos, lat. p. Gr. a. tusind Aar. – *Livius*, Titus (59 f. Kr. – 17 e. Kr.), rom. Historiskriver.
- S. 153. *Possession*, Besiddelse. – *den syge Mand*; *den Atheniensiske Giek*, fra Montaigne 2, Bog, Kapitlet: Forsvar for Raymond de Seboude. – *Præcepta*, Forskrifter.
- S. 154. *Posidonius* (ca. 135 – 51 f. Kr.), gr. Filosof. Hos Cicero, Tusc. 2,25; genfortalt af Montaigne I, 14. – *Arria etc.*, da hendes Mand Caecina Postus af Kejser Claudius blev dømt til at begaa Selvmord. Fra Plinius, Epist. 3,16. – *Spidsrod*, tynd Kæp brugt til at prygle med. – *Canarie-Sek(t)*, sød Vin fra de kanariske Øer. – *rare*, sjældne. – *Historier*, Historien.
- S. 155. *Philosophus*, Simonides. Se Note til S. 101. Anekdoten hentet hos Bayle, Dictionnaire, Art. Simonide, Note K, hvoraf Holberg har formet Epigr. III, 55, hvoraf sidste Halvdel citeres her. – *Anstød*, Uheld.
- S. 156. *mest Stræge*, flest Streger. – *Chrysippos*, se Note til S. 60. – *Sixtus 5.*, Pave 1585 – 90. – *Keiser Claudius* (10 f. Kr. – 54 e. Kr.) efterfulgte *Caligula*, der regerede 37–41. – *Daarlighed*, Daarskab. – *sensus communis*, lat. almindelig Menneskeforstand.
- S. 157. *Stivmoder*. Eksemplet hentet hos Samuel Pufendorf: De Jure Naturæ et Gentium (Udg. fra 1694) 1,5,10, hvor ogsaa det græske Citat findes: Det tilfældige i os raader til det som er smukkeste (raader os bedst). – *Naturens Lys*, dvs. den menneskelige Fornuft. – *haanligt*, vanærende. – *Hunc etc.* Let ændret Citat af Persius 2, 37–38. Meningen er sikkert denne: Kongen og Dronningen ønsker sig ham som Svigersøn; Pigerne rives om ham. Hvorhen han end træder, skyder en Rose op.
- S. 158. *in rerum natura*, i Virkeligheden. – *besynderlig*, særlig. – *Contrarium*, lat. Modsætning. – *Thesis*, lat. gr. thesis, Synspunkt. – *Horatius*, Epist. 2,2, 126–28.
- S. 159. *gaae videre fort*, har større Fremgang. – *inverteres*, vendes om.
- S. 160. *Mille etc.* Den rige Natur frembringer tusinde Farver. Jorden glæder sig ved vekslende Sædarter. – *Direction*, Forvaltning. – *aptere*, tilpasser. – *Forretningerne*, det, der skal forrettes, udrettes. – *Bequemhed*, Egnethed. – *immatriculeres*, indskrives. – *designere*, udser. – *Unterweilen etc.*, ty. undertiden stemmer det dog fint.
- S. 161. *er suurojef*, har betændte, syge Øjne. – *ved Pennen*, paa Kontor, gaa Handelsvejen. – *Palmer*, Haandsbredder. – *Oxe*, Frugtbarhedsguden Apis.
- S. 162. *Republique*, Samfund. – *Inclination*, Tilbøjelighed. – *Lineamenter*, Ansigtstræk. – *naturlige Qualiteter*, medfødte Egenskaber. – *Iislændere*, egl. Irlændere; se Bind II, S. 192.
- S. 163. *Matricul*, Register. – *Poltron*, Kujon. – *Aridæus*, Arrhidaios.